

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra JOHANNES EWALDS LEVNET OG MEENINGER

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 280. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald06val-shoot-idm140353511108608/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

280 JOHANNES EWALDS LEVNET OG MEENINGER

af min daværende GemytsBeskaffenhed; saa vil man finde, at der dengang intet fattedes til min fuldkomne Lyksalighed, uden en troe Sancho Pansa, som jeg kunde have meddeelt mine Følelser og mine Hensigter — Jeg kunde nu snart haabe de frygteligste og de løyerligste Hændelser — Thi deri maae jeg sige at jeg skjælnede mig fra mit store Mynster; at det comiske løb i det mindste ligesaa-meget ind i min Plan, som det tragiske — Med faae Ord min heele Stilling var saa romansk som jeg kunde ønske den — Jeg laae i et fremmed Land, i en Egn der lignede de eventyrligste af dem, hvis Beskrivelse jeg havde læst; med en Flaske ved Siden og en Pistol i Lommen — For Resten uden Forældre, uden Opsæere, uden Venner og uden Penge — Hvad vilde jeg vel begjære meer? — ||

Jeg kan, for at være saa sandrue, som jeg har lovet at være det, kun meddeele mine Læsere faae Træk, af min da værende Fornøjelse, det er at sige ikke fleer, end dem jeg meget nøyagtig erindrer — Vilde jeg overlade mig til min Pinsel, skulde IndbildningsKraften let forføre mig til at skildre den saaledes, som mig nu synes, at den ved slig en Lyglighed burde yttre sig, i Stedet for at skildre den, som den virkelig loed sig see

Da jeg havde lagt mig saa fordeelagtigt, som jeg kunde; og i nogle Minuter med en taus Henrykkelse igjennemtænkt, føit, nydt alle min Tilstands Lyksaligheder; saae jeg mig om efter en Steen; og da jeg snart fandt en, sloeg jeg med et af Vellyst, af Mod, af Overgivenhed svulmende, brusende Hjerte, Halsen af min Flaske — Ikke Alcmenes Søn, da han havde slaet alle Hovederne af den Lernæiske Slange, blev saa belønnet saa lykkelig, saa stolt som jeg, da jeg havde halshugget min uskyldige Yndling — Han fandt kun en stinkende, dræbende Gift i sin Fiendes Hovedløse Krop, og af min arme henrettede Vens Hals flød en bal-

samisk Saft, som lovede, som skjænkte mig et nyt Liv, og ligesaamegen Selv-Tillid, som om jeg, lig hiin Helt, havde dræbt et Uhyre —

Herved advares alle og enhver af de Skribenter, hvis Udarbejdelser har eller kan have den mindste Indflydelse paa Hjertet — de allene undtagne, som befatte sig med at forfærdige Strids-Skrifter, Blut und TrauerBühnen, og Spaadomme om Verdens UnderGang, — at de aldrig arbeide, naar de har Anfald af Gicht, aldrig i et Kammer, hvor der er megen Gjennemgang og mange Fluier, og aldrig længere end tre Timer ad Gangen — I dette Øyeblik har jeg udfundet denne Regel, og den allene har frelst Livet paa den nysanførte Cluninstari-dosarchidiske Lignelse; som jeg ellers skulde have slettet ud, om den og havde kostet mig Reenskrivningen af et heelt Ark — Men nu skal den blive staaende til et advarende Exempel, til et Vidunder, til en Skræk og en Afskye for alle følende Skribenter, der ønske at meddeele deres Læsere, nyttige, glade, ædle og store Følelser — Jeg vil ikke engang tale om det kolde, det søgte, det urigtige og urimelige deri — Men ret alvorlig mine Herrer, troe De, at den ærlige Mester Gotskalk, eller at vor store Anatomicus Herr Doctor Skelett, eller at en Slagter, en Martyrolog, en Engelsk Tragoedieskriver i en Hast kan udklække flere grusomme, blodige, vemmelige — troe De at en Forræder, en Judas kan tilveyebringe flere uædle, afskyelige Begreb; end denne korte Lignelse, endskjønt kun Hændelseviis opvækker? — Hvor uværdig er den min Høy? — Hvor uligt er ethvert Træk deraf min daværende GemytsBeskaffenhed — ?

Maae da Sjælen altid opløfte sig over sin Sphære for at naae Dyden og ædle Tanker? — Eller kan Smerter, kan Fortrædenhed og Træthed nedtrykke den indtil uædle og grusomme? — Det er et vigtigt Spørgsmaal, som jeg nu er for træt til at undersøge —